

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Vladimíra Fučíka a soudců JUDr. Pavla Vlacha a JUDr. Elišky Mrázkové v právní věci žalobce: **Ing. Petr K.**, nar. xxx, bytem xxx, xxx, zast. JUDr. Danou Chalupovou, advokátkou se sídlem Mánesova 53, Praha 2, proti žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, o **odškodnění nemajetkové újmy**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23.2.2017, č.j. 19 C 37/2016-150,

t a k t o :

- I.** Rozsudek soudu prvního stupně se v zamítavém výroku o věci samé **m ě n í** tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci částku 66.500,- Kč s úrokem z prodlení ve výši 8,05% ročně od 11.2.2016 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku, a jinak se v tomto výroku **p o t v r z u j e**.
- II.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 41.140,- Kč, do tří dnů od právní moci rozsudku, k rukám zástupce žalobce.

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 10.000,- Kč s úroky z prodlení ve výši 8,05% ročně od 11.2.2016 do zaplacení, to vše do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok I.), dále uložil žalované povinnost zaplatit žalobci v téže lhůtě úroky z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 79.500,- Kč od 11.2.2016 do 3.4.2016 (výrok II.), co do částky 310.500,- Kč s příslušenstvím žalobu zamítl (výrok III.), a konečně rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci na náhradu nákladů řízení částku 37.026,- Kč k rukám jeho zástupce do 15 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.).

Rozhodl tak o žalobě, kterou se žalobce domáhal na žalované zadostiučinění za nemajetkovou újmu, jež mu měla vzniknout v souvislosti s trestním stíháním jeho osoby jako obviněného (obžalovaného), zahájeným usnesením policejního orgánu ze dne 8.4.2005, a posléze vedeným u Okresního soudu v Děčíně pod sp. zn. 6 T 72/2006, jehož rozsudkem ze dne 13.12.2015 (v právní moci téhož dne) byl zproštěn obžaloby podle § 226 písm. c) tr. řádu. Žalobce žádal odškodnění jednak zaplacením částky 180.000,- Kč za újmu vzniklou v důsledku tvrzené nepřiměřené délky trestního stíhání, a 220.000,- Kč za újmu způsobenou v jeho osobnostní sféře (nezákonným) trestním stíháním (jako takovým).

Soud prvního stupně vyšel předně ze zjištění odpovídajících žalobou tvrzenému (a mezi účastníky nespornému) průběhu trestního stíhání žalobce, na něž odvolací soud pro stručnost svého rozhodnutí plně odkazuje (o průběhu namítaného řízení a správnosti skutkových zjištění soudu prvního stupně v tomto směru nebylo mezi účastníky sporu). V uvedeném směru akcentoval, že žalobce byl stíhán spolu s dalšími třemi osobami, z nichž jedna v průběhu trestního stíhání zemřela, a že rozsudkem Okresního soudu v Děčíně ze dne 10.2.2010, který byl k odvolání žalobce (mj.) zrušen až usnesením odvolacího soudu ze dne 26.1.2012, byl žalobce uznán vinným a odsouzen k nepodmíněnému tříletému trestu odnětí svobody se zařazením do věznice s ostrahou. Dále zjistil, že žalobce byl od roku 2007 léčen s xxx, a že se (právě) v roce 2010 jeho zdravotní stav zhoršil. Žalobce v době trestního stíhání, trvajících 9 let a 10 měsíců, pečoval o syna F., jemuž bylo v době zahájení trestního stíhání deset let.

Soud prvního stupně dále vyšel z toho, že žalobce uplatnil posléze zažalované nároky u žalované dne 10.8.2015. Žalovaná na ně po podání žaloby plnila tak, že žalobci zaplatila na odškodnění nemajetkové újmy za nepřiměřenou délku trestního stíhání částku 79.500,- Kč, a ve zbytku nároky žalobce odškodnit odmítla. Žalobce vzal žalobu co do této částky zpět, a soud prvního stupně proto řízení o žalobě v tomto rozsahu usnesením ze dne 8.9.2016 zastavil.

Ohledně nároku na odškodnění nemajetkové újmy za tvrzenou nepřiměřenou délku trestního stíhání zhodnotil soud prvního stupně na podkladě zjištěného průběhu trestního stíhání a s poukazem na ustanovení §§ 1, 5 písm. b), 13 a 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), v platném znění (dále i jen „OdpŠk“), délku trestního stíhání vskutku jako nepřiměřenou, a tedy představující nesprávný úřední postup. V tomto směru zdůraznil, že

trestní stíhání bylo zatíženo průtahy mezi hlavními líčeními konanými v letech 2007 až 2010, a zejm. pak průtahem v řízení před odvolacím soudem, jemuž byla věc k rozhodnutí předložena dne 13.10.2010, a první veřejné zasedání o podaném odvolání proběhlo až dne 19.1.2012.

Dále soud prvního stupně dovodil, že v důsledku tohoto nesprávného úředního postupu vznikla žalobci nemajetková újma, kterou je na místě odškodnit v penězích. Výši peněžního odškodnění pak soud prvního stupně, vycházející z hledisek vymezených v § 31a odst. 3 OdpŠk a jejich uvažovaného promítnutí v dané věci, stanovil (výsledně) právě částkou 79.500,- Kč, zaplacenou žalovanou žalobci dobrovolně. Základní odškodnění za celé řízení určil soud prvního stupně částkou ve výši 132.500,- Kč (jím na straně 7 rozsudku uvedená částka 142.500,- Kč je zjevně chybou v psaní – poznámka odvolacího soudu), vycházející ze součinu roční částky odškodnění ve výši 15.000,- Kč (resp. 7.500,- Kč/rok za první dva roky řízení) a doby trvání řízení. Takto určené základní odškodnění dále upravil, a to jednak snížením o 35% pro složitost věci a 10% pro podíl žalobce na jeho délce, jednak zvýšením o 5% z důvodu zvýšeného významu řízení pro žalobce. Vyšší složitost věci, a to právní a skutkovou, vyvodil soud prvního stupně z toho, že trestně stíhány byly celkem čtyři osoby, a že jedna z nich v průběhu řízení zemřela. Dále bylo provedeno rozsáhlé dokazování (výslechy svědků, listinnými důkazy), byl podán znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie, a to k posouzení duševního stavu jednoho z obžalovaných. S ohledem na obsáhlou dokazování se konala řada hlavních líčení. Podíl žalobce na celkové délce řízení shledal soud prvního v tom, že žalobce opětovně (celkem třikrát) požádal o odročení hlavního líčení, v čemž mu bylo vyhověno, a rovněž brojil odvoláním proti odsuzujícímu rozsudku, což mu ale soud prvního stupně podle odůvodnění napadeného rozsudku nekladl k tíži. Již obecně zvýšenému významu trestního řízení pro poškozeného odpovídá i podle soudu prvního stupně právě pětiprocentní navýšení základního odškodnění, uvažované žalovanou. Kritérium postupu orgánů veřejné moci během řízení pak soud prvního stupně jako důvod pro další procentní modifikaci základní částky odškodnění neshledal. Proto soud prvního stupně žalobě ohledně nároku na odškodnění za nepřiměřenou délku trestního stíhání vyhověl jen co do požadovaného úroku z prodlení z částky 79.500,- Kč za dobu od uplynutí zákonné šestiměsíční lhůty od uplatnění nároku žalobce u žalované (dne 11.2.2016) do 3.6.2016 (kdy měla žalovaná zjevně plnit), a ve zbytku požadovaného odškodnění žalobu v tomto nároku zamítl.

Ohledně nároku na odškodnění nemajetkové újmy spočívající v tíživých imateriálních důsledcích trestního stíhání (samého) soud prvního stupně poukázal na ustanovení §§ 1, 5 písm. a), 7 odst. 1 a 31a OdpŠk, a uvedl, že žalobce byl nezákonně trestně stíhán, a že mu v důsledku trestního stíhání vznikla jistá nemajetková újma, kterou je vzhledem k povaze předmětné trestní věci, délce trestního řízení a následkům způsobeným trestním stíháním v osobnostní sféře žalobce namísto rovněž odškodnit v penězích. K povaze a charakteru této újmy a uvedeným kritériím soud prvního stupně uvedl, že žalobce byl stíhán za trestný čin majetkové povahy s hrozbou trestu odnětí svobody na dvě léta až osm let, protože se vzhledem k jeho bezúhonnosti soudu prvního stupně nejvíce reálnou hrozbou nepodmíněného odsouzení, jakkoliv žalobce byl, jak soud prvního stupně současně připustil, v průběhu řízení k nepodmíněnému trestu odnětí svobody nepravomocně odsouzen. Délku trestního stíhání vzal soud prvního stupně do úvahy jen podpůrně s tím, že byla odškodňována samostatně. Ohledně následků v osobnostní sféře pak soud prvního stupně vzal za prokázané, že žalobce prožil trestní stíhání v obavách o budoucnost rodiny, kterou tvořil (jako otec samoživitel) s nezletilým synem, který se posléze od žalobce odstěhoval k matce, což žalobce nesl úkorně. Žalobce pociťoval stres, uzavíral se do sebe, xxx, xxx, trápil ho odchod syna ze společné

domácnosti, jehož příčinu však soud prvního stupně neshledal v trestním stíhání. Zdravotní potíže žalobce související s xxx naopak soud prvního stupně připsal trestnímu stíhání. Těmto rozhodným okolnostem adekvátním peněžním odškodněním soud prvního stupně shledal částku 10.000,- Kč s tím, že žalobce neprokázal výraznější zásahy a dopady nezákonného trestního stíhání do „osobních sfér života“, a proto do této částky žalobě vyhověl a ve zbytku ji v tomto dílčím nároku na odškodnění imateriální újmy rovněž zamítl.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud prvního stupně ve výroku III. s poukazem na § 142 odst. 3 o.s.ř. s tím, že rozhodnutí o výši plnění záviselo na úvaze soudu, a příslušná ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, podle nichž přiznal úspěšnému žalobci na nákladech zastoupení advokátem částku 37.026,- Kč.

Žalobce napadl rozsudek v zamítavém výroku včasným a přípustným odvoláním. V něm s odkazem na odvolací důvody uvedené v § 205 odst. 2 písm. c), d), e) a g) o.s.ř. zejména zpochybnil správnost a úplnost soudem prvního stupně provedeného skutkového i právního posouzení obou zažalovaných nároků.

Ohledně nároku na odškodnění za nepřiměřenou délku trestního stíhání žalobce předně nesouhlasil s výší soudem prvního stupně stanovené základní částky za jeden rok řízení. Odkázal na stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13.4.2011, sp. zn. Cpjn 206/2010 (dále jen „Stanovisko“), a namítl, že v dané věci není důvodu, aby základní částka odškodnění za rok řízení neodpovídala právě horní hranici intervalu stanoveného Nejvyšším soudem, tj. 20.000,- Kč. Soud prvního stupně podle žalobce neodůvodnil, proč se naopak přiklonil k částce na samé spodní hranici tohoto intervalu. Žalobce nesouhlasil ani se snížením základní částky odškodnění o 35%, resp. 10%, ani se zvýšením této částky jen o 5%, a v tomto směru v odvolání podrobně argumentoval. Ohledně snížení základní částky pro složitost věci o 35% namítl, že řízení nebylo složité ani skutkově, ani právně, a ani procesně. Zdůraznil, že soudem prvního stupně zmíněný znalecký posudek se netýkal merita věci, ale toliko posouzení duševního stavu jednoho z obviněných, a nadto byl podán ještě před zahájením žalobcova trestního stíhání, pročež bez dalšího nemohl přispět k jeho (nepřiměřené) délce. Množství při hlavních líčeních provedených důkazů se žalobci nejvíce nepřiměřené; trestní spis byl sice plný policejním orgánem shromážděných listin, při hlavních líčeních však byly čteny jen některé z nich, a těch pro věc vskutku relevantních bylo ještě méně. Neschopnost zkoncentrovat důkazní řízení do kratšího (přiměřeného) časového období je podle žalobce odpovědností soudu. Smrt jednoho z obviněných (posléze pro nepřiměřenou délku trestního stíhání amnestovaného, a nadále tak v řízení vystupujícího jako svědek) délku řízení negativně nijak nepoznamenala, ba naopak významně přispěla k jeho zkrácení. Snížení základní částky odškodnění pro podíl žalobce na délce řízení o 10% shledává žalobce nepřipadným až nemravným, a je přesvědčen o tom, že soud mu nemůže klást k tíži, že byl za deset let trvání trestního stíhání dvakrát nemocen, pročež požádal o odročení hlavního líčení. „Vrcholem nepřipadnosti“ odůvodnění napadeného rozsudku je pak podle žalobce fakt, že soud prvního stupně snížil základní částku odškodnění z důvodu podání odvolání proti odsuzujícímu rozsudku. Konečně za zcela neadekvátní považuje žalobce zvýšení odškodnění z důvodu významu řízení jen o pouhých 5% s tím, že toto zvýšení vůbec nekoresponduje významu, jenž řízení pro žalobce mělo (mj. pro případ odsouzení hrozba trestu zákazu činnosti, pročež by žalobce přišel o obživu). Vyšší význam řízení přitom žalobce vyjádřil stanovením základní částky odškodnění za rok řízení částkou 20.000,- Kč; v případě, že by snad mělo být vycházeno z částky toliko 15.000,- Kč za rok řízení, je podle jeho názoru namístě navýšit odškodnění z důvodu významu řízení o celých 30%.

Ve vztahu k nároku na odškodnění následků samotného trestního stíhání soud prvního stupně podle žalobce sice správně uvedl, že je nutno zohlednit konkrétní okolnosti provázející trestní stíhání, tyto však zcela nesprávně uchopil. Zcela opominul, že žalobce byl bezmála deset let vystaven obvinění (a posléze obžalobě), jež jeho stíhanou pomoc k trestnému činu nijak blíže nepopisovalo, že po celou tuto dobu prožíval skutečná muka, že byl po dva roky vystaven nepravomocnému odsouzení a v té souvislosti hrozbě, že nejenže nebude postaráno o jeho syna (o kterého se jeho matka nijak nezajímala, neplatila na něj výživné a nestýkala se s ním), ale ještě navíc bude odsouzen k náhradě škody ve výši takřka 8,000.000,- Kč, kterou by neměl šanci zaplatit. Vše uvedené bylo dále umocňováno zcela nedůstojným způsobem vedení hlavního líčení, flagrantně porušujícím nejen zásadu presumpce nevinny. Částka 10.000,- Kč, kterou soud prvního stupně z tohoto titulu žalobci přiznal, je tak doslova „směšným“ odškodněním, při jehož stanovení soud prvního stupně nadto nijak nezohlednil další odškodňovací případy, jež žalobce dohledal a „dotvrdil“ po výzvě soudu podle § 118a odst. 1 a 3 o.s.ř. Nekonkrétností této výzvy, absencí poučení o následcích jejího nesplnění, jakož i jejím přesně zacíleným nezopakováním, měl-li snad soud prvního stupně za to, že žalobce nadále neunáší břemeno tvrzení a/nebo důkazní, pak soud prvního stupně zatížil řízení rovněž vadou, jež mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek v odvoláním dotčeném zamítavém výroku změnil a žalobě v obou dílčích nárocích zcela vyhověl.

Žalovaná se k odvolání žalobce nevyjádřila.

Odvolací soud přezkoumal, postupuje se souhlasem účastníků podle § 214 odst. 3 o.s.ř., v odvoláním dotčeném rozsahu napadený rozsudek včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o.s.ř.), a shledal odvolání žalobce zčásti důvodným.

Ohledně nároku na odškodnění nemajetkové újmy za tvrzenou nepřiměřenou délku trestního stíhání odvolací soud předně konstatuje, že soud prvního stupně učinil z obsahu spisu procesního soudu správná skutková zjištění (o průběhu řízení), s nimiž se tak odvolací soud jako správnými ztotožňuje a v podrobnostech na ně odkazuje. Soud prvního stupně rovněž nepochybil, když na jím zjištěný skutkový stav věci aplikoval příslušná ustanovení zákona č. 82/1998 Sb., jež v odůvodnění napadeného rozsudku citoval.

Odvolací soud sdílí rovněž právní posouzení trestního stíhání žalobce jako porušujícího (jeho) právo na přiměřenou délku soudního řízení ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod, a tedy představujícího nesprávný úřední postup ve smyslu § 13 odst. 1 věty třetí OdpŠk. Celková délka řízení, činící bezmála deset let, již není odůvodnitelná složitostí věci a zjevně neodpovídá významu předmětu řízení pro poškozeného. Lze konstatovat, že délka trestního stíhání činící bezmála deset let je již sama o sobě značná natolik, že by mohla obstát jen v případech vskutku výrazného spolupůsobení poškozeného [viz § 31a odst. 3 písm. c) OdpŠk] či mimořádně skutkové, právní nebo procesní složitosti věci [§ 31a odst. 3 písm. b) OdpŠk], což však v řízení najevo nevyšlo.

Správným (a ostatně souladným s procesním postojem žalované) je rovněž závěr soudu prvního stupně, že újmu, jež žalobci nepřiměřenou délkou trestního stíhání vznikla, je namístě odškodnit v penězích (viz třetí právní věta a pátý bod Stanoviska). Žádné okolnosti,

pro něž by bylo na místě spokojit se v dané věci pouze s konstatováním porušení práva (zanedbatelný význam řízení pro žalobce, zcela zásadní zavinění na délce řízení ze strany žalobce např. jeho obstrukčním chováním, porušováním procesních povinností či naopak zneužíváním procesních práv – srov. v tomto směru rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 28.2.2012, sp.zn. 30 Cdo 2828/2011), žalovaná netvrdila, a ani odvolací soud je (ve shodě se soudem prvního stupně) neshledal.

Úvahy, jimiž byl soud prvního stupně veden ke stanovení výše odškodnění právě částkou poskytnutou žalobci žalovanou, nicméně odvolací soud sdílí jen zčásti.

Soud prvního stupně nepochybil, pokud při stanovení základní částky odškodnění vyšel z částky 15.000,- Kč za rok řízení, modifikované v souladu s ustálenou judikaturou na poloviční částku za první dva roky řízení. Řízení bylo sice dlouhé značně, nikoliv však extrémně, proto odvolací soud nevidí důvodu, proč nevyjít právě ze základní hodnoty ročního odškodnění ve výši 15.000,- Kč. Lze přisvědčit žalobci, že zvýšený význam řízení (zde nepochybně přítomný) lze zohlednit navýšením základní částky odškodnění, odvolacímu soudu se však jeví vhodnější variantou (v judikatuře ostatně zásadně používanou) procentní modifikace základní částky odškodnění za (celé) řízení (viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23.10.2012, sp.zn. 30 Cdo 1710/2012). Základní hodnota odškodnění za celé řízení tak činí soudem prvního stupně správně určených 132.500,- Kč.

Ke sporné (odvolatelem namítané) otázce adekvátnosti procentních modifikací základní částky odškodnění v důsledku naplnění kritérií uvedených pod písmeny b) až e) v § 31a odst. 3 OdpŠk odvolací soud předně konstatuje, že soud prvního stupně pochybil, shledal-li podíl žalobce na délce řízení v okolnostech, jež je na místě hodnotit nikoliv v rámci kritéria jednání účastníka podle § 31a odst. 3 písm. c) OdpŠk, ale v rámci kritéria (procesní) složitosti věci (kterou tedy takto navyšují) podle § 31a odst. 3 písm. b) OdpŠk (k tomu srov. výklad provedený v rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27.9.2016, sp.zn. 30 Cdo 3725/2014, body 34 – 39). K aplikaci kritéria podle § 31a odst. 3 písm. c) OdpŠk není důvod, stejně jako kritéria podle písm. d) tohoto zákonného ustanovení, tj. postupu orgánů veřejné moci během řízení (jehož se žalobce ostatně ani nedovolává). Postup soudů ve věci sice nebyl prost pochybení, jisté prodlevy v jejich činnosti se nicméně na celkové délce trestního stíhání neodrazily zásadní měrou, a stejně tak nelze k tíži státu z pohledu tohoto kritéria přikládat zrušení prvního odsuzujícího rozsudku procesního soudu (k tomu viz např. výklad podaný v bodu 28 rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 20.1.2017, sp.zn. 30 Cdo 3211/2015).

Pro stanovení celkové výše odškodnění za nepřiměřenou délku trestního stíhání je tak rozhodující úvaha o „váze“ kritérií podle § 31a odst. 3 písm. b) a e) OdpŠk, tj. složitosti řízení a významu jeho předmětu pro žalobce. Odvolací soud sdílí závěr soudu prvního stupně o jisté skutkové a zejm. pak procesní složitosti věci (meritorní rozhodování na dvou stupních soudní soustavy, celkem 14 (!) odročených hlavních líčení k žádostem obviněných, u žalobce se jednalo o tři případy), a dospívá k závěru, že uvedené odůvodňuje jako nutná příčina prodloužení řízení snížení odškodnění o 40%. Naopak zvýšený význam (trestního) řízení pro poškozeného (obviněného, resp. obžalovaného), a to jak typově [srov. část IV. písm. d) Stanoviska], tak s přihlédnutím k jeho individuálním znakům (nepravomocné odsouzení k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v průběhu řízení) je důvodem pro navýšení odškodnění o 20%. Žádné další důvody pro snížení či zvýšení odškodnění odvolací soud neshledal. Základní odškodnění (132.500,- Kč) je tak po zohlednění shora provedených procentních modifikací na místě snížit o 20% na výsledných 106.000,- Kč.

Odvolací soud proto rozsudek soudu prvního stupně v napadeném zamítavém výroku ohledně nároku na odškodnění za nepřiměřenou délku řízení podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změnil a žalobě vyhověl jen co do částky 26.500,- Kč s příslušenstvím (důvodnost požadavku na něj správně posoudil již soud prvního stupně), a ve zbytku (tj. co do částky 74.000,- Kč s příslušenstvím) jej v tomto výroku podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

Rovněž v případě nároku na odškodnění za následky trestního stíhání (samého) soud prvního stupně podle názoru odvolacího soudu správně zjistil skutkový stav věci, nepochybil, když na takto zjištěný skutkový stav věci aplikoval zákonná ustanovení, jež v odůvodnění napadeného rozsudku citoval, a podle odvolacího soudu přiléhavě reflektoval i jejich ustálený judikatorní výklad (srov. zejm. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27.6.2012, sp. zn. 30 Cdo 2813/2011, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. R 122/2012). V něm Nejvyšší soud konstatoval, že zadostiučinění za nemajetkovou újmu způsobenou trestním stíháním, které neskončilo pravomocným odsuzujícím rozsudkem, se poskytuje podle § 31a OdpŠk, jež je normou s relativně neurčitou hypotézou, která není stanovena přímo právním předpisem, a jež tak přenechává soudu, aby podle svého uvážení v každém jednotlivém případě vymezil sám hypotézu právní normy ze širokého, předem neomezeného okruhu okolností. Soud tak při stanovení formy či výše zadostiučinění má vyjít především z povahy trestní věci, z délky trestního stíhání, a zejm. dopadů trestního stíhání do osobnostní sféry poškozené osoby. Forma a případná výše zadostiučinění nesmí být v rozporu s obecně sdílenou představou spravedlnosti, tj. její přiznání je nad rámec konstatování porušení práva namístež pouze tehdy, jestliže by se z hlediska obecné slušnosti poškozenému satisfakce skutečně mělo dostat.

Uvedeného pravidla se soud prvního stupně držel, a jím provedené vymezení hypotézy právní normy s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem věci je podle odvolacího soudu v zásadě správné. Žalobce jistě byl poškozen trestním stíháním, tj. v důsledku jeho zahájení a vedení mu vznikla imateriální (nehmotná) újma. Byl reálně ohrožen nepodmíněným trestem odnětí svobody (jak se v průběhu řízení, jakkoliv nepravomocně, potvrdilo). Trestní stíhání nepřineslo žalobci *zásadní* tíživé dopady v pracovní (typu propuštění ze zaměstnání, odlivu obchodních partnerů apod.) či rodinné sféře (typu rozvratu rodinných vztahů), čímž však není řečeno, že by v těchto oblastech nebyl poškozen *vůbec*; v těchto souvislostech je namístež podle odvolacího soudu akcentovat zejm. pochopitelnou obavu žalobce o budoucnost výchovy a výživy nezletilého syna v žalobcově výhradní péči (což je jistě méně obvyklá varianta uspořádání rodiny, jež obavy žalobce nemohla než umocnit). K délce trestního stíhání při posouzení tohoto nároku soud prvního stupně již správně nepřihlížel (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16.9.2015, sp.zn. 30 Cdo 3604/2014).

Po zohlednění shora uvedeného tak odvolací soud dospívá k závěru, že žalobce jistě je slušné a spravedlivé odškodnit v penězích, a že akceptovatelnou peněžní satisfakcí (a nikoliv úplným odčiněním, k němuž již z povahy věci dospět nelze) jemu trestním stíháním způsobené nemajetkové újmy je částka 50.000,- Kč.

Žalobci lze jistě přisvědčit v tom, že výše přiznaného zadostiučinění by se neměla bez zjevných a podstatných skutkových odlišností konkrétního případu podstatně odlišovat od zadostiučinění přiznaného v případě skutkově obdobném, a že významnější odchylka je v tomto směru možná jen tehdy, bude-li též soudem řádně a přesvědčivě zdůvodněna, stejně jako v tom, že na porovnání jeho případu s dalšími (žalobcem nabídnutými) případy soud prvního stupně přes předchozí poučení žalobce podle § 118a o.s.ř., právě takto zaměřené,

zcela rezignoval. Odvolací soud tak v tomto směru doplňuje skutečnost známou mu z jeho činnosti, že zcela shodnou částkou (50.000,- Kč) byl za *totéž* trestní stíhání odškodněn spoluobžalovaný Karel E., a to rozsudkem téhož soudu prvního stupně ze dne 2.2.2017, č.j. 19 C 320/2015-207, ve spojení s rozsudkem zdejšího soudu jako soudu odvolacího ze dne 7.9.2017, č.j. 20 Co 239/2017-251. Jmenovaný byl přitom stíhán po stejnou dobu, byl v průběhu trestního stíhání odsouzen k nepodmíněnému trestu ve stejné výměře jako žalobce, a i osobnostní následky, jež utrpěl, jsou s těmi žalobcovými rámcově srovnatelné.

Proto odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně v napadeném zamítavém výroku ohledně nároku na odškodnění za trestní stíhání podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změnil jen tak, že žalobci k soudem prvního stupně přisouzenému odškodnění ve výši 10.000,- Kč přiznal dalších 40.000,- Kč s příslušenstvím, a ve zbytku (tj. co do částky 170.000,- Kč s příslušenstvím) jej v tomto výroku podle § 219 o.s.ř. jako věcně správný potvrdil.

O nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o.s.ř.) rozhodl odvolací soud ve výroku II. podle zásady úspěchu ve věci (§ 224 odst. 1, § 142 odst. 3 o.s.ř., § 146 odst. 2 věta druhá o.s.ř.), neboť výsledek řízení projevující se tím, že poškozený dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit mu nemateriální újmu, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch, byť poškozenému nebylo přiznáno jím požadované plnění v celé jeho výši (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5.2.2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 40/2014).

Náklady řízení v uvedeném smyslu v řízeních před soudy obou stupňů plně úspěšného žalobce, vypočtené podle příslušných ustanovení vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif („AT“; k jeho aplikaci viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15.5.2013, sp.zn. 31 Cdo 3043/2010), pak sestávají ze soudem prvního stupně zcela správně vypočtených nákladů prvostupňového řízení ve výši 37.026,- Kč (v tomto ohledu odvolací soud na napadený rozsudek plně odkazuje), a dále nákladů odvolacího řízení odpovídajících odměně advokáta žalobce za podané odvolání podle § 137 odst. 2 o.s.ř., § 6 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. a) – k jeho použití viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29.1.2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013 – a § 11 odst. 1 písm. k) AT ve výši 3.100,- Kč, náhradě hotových výdajů advokáta podle § 13 odst. 3 AT za *totéž* ve výši 300,- Kč, a konečně náhradě za daň z přidané hodnoty v zákonné sazbě 21%, platné ke dni vyhlášení rozsudku odvolacího soudu, počítané podle § 137 odst. 3 písm. a) o.s.ř. z odměny a náhrady shora, ve výši 714,- Kč. Celkem tedy náklady řízení žalobce před soudy obou stupňů činí částku 41.140,- Kč.

O lhůtě k plnění ve výroku o nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 211 a § 160 odst. 1 část věty před středníkem o.s.ř. O povinnosti žalované zaplatit náklady řízení k rukám advokáta žalobce bylo rozhodnuto podle § 211 a § 149 odst. 1 o.s.ř.

Poučení: Proti tomuto rozsudku je přípustné dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně rozhodujícího v této věci ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek dle § 237 o.s.ř., tedy jestliže napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí nebo na nařízení exekuce.

V Praze dne 4. října 2017

JUDr. Vladimír Fučík v.r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení:
Mítková Anna